

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/56/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6920202981
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočíčková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6920202981.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočíčkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci žalobcu: STAVIVÁ-Garaj, s. r. o., Zvolenská cesta 31, Banská Bystrica, IČO: 31 592 872, zastúpeného JUDr. Jozefom Polákom, advokátom, so sídlom A. B. XXXX/XX, C. D., proti žalovaným: 1/ D. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. X a 2/ F. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XX, o neúčinnosť právneho úkonu odmietnutia dedičstva dlžníkom žalobcu, o odvolaní žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 9C/39/2020-83 zo dňa 10.01.2022, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu vo vzťahu k žalovanému 1/, potvrdzuje.
- II. Vo vzťahu k žalovanému 2/ rozsudok okresného súdu mení tak, že žalobu voči žalovanému 2/ zamieta.
- III. Žalovaný 1/ je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov prvoinštančného a odvolacieho konania žalobcu.
- IV. Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov odvolacieho konania žalovaného 2/; náhradu trov prvoinštančného konania žalovanému 2/ voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že jednostranný právny úkon odmietnutie dedičstva zo strany dlžníka žalobcu pána E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, D., PSČ: 980 32, občana SR zo dňa 03.08.2020 uskutočnený v zmysle ustanovenia § 463 ods. 1 Občianskeho zákonníka v rámci dedičského konania po poručiteľke G. E., H. I., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom D., ktorá zomrela XX.XX.XXXX, vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 3D/90/2020 a u notárky JUDr. Janky Antalovej (súdnej komisárky), so sídlom Bélu Bartóka 16, 979 01 Rimavská Sobota pod sp. zn. Dnot 29/2020, ktorým sa dlžník E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, D., J. H. B., občan SR vzdal svojho zákonného dedičského podielu, na ktorý pripadal spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/4-ina k celku na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie D., obec D., okres Rimavská Sobota ako pozemok - parcela registra "C" č. 339/12 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 130 m² a stavba - rodinný dom so súp. č. 6 postavený na parcele registra "C" č. 339/12 a spoluvlastnícky podiel o veľkosti X/XX-XXX k celku na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX, katastrálne územie K., obec K., J. H. B. ako pozemok - parcela registra "E" č. XXXX/X - lesný pozemok o výmere 118 805 m² je voči žalobcovi právne neúčinný; o trovách konania rozhodol okresný súd tak, že žalobcovi voči žalovaným 1/ a 2/ priznáva právo na plnú náhradu trov konania s tým, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca podal na súd žalobu, v ktorej žiadal určiť, že jednostranný právny úkon dlžníka žalobcu E. E. (ďalej aj „dlžník žalobcu“ alebo „dlžník“) – odmietnutie dedičstva, ktorý urobil dlžník žalobcu v dedičskom konaní po poručiteľke G. E., je v rozsahu zákonného dedičského podielu dlžníka žalobcu voči žalobcovi právne neúčinný. Žalobca v žalobe uviedol, že voči dlžníkovi E. E., ktorý je otcom žalovaného 1/, má pohľadávku vzniknutú z dôvodu nezaplatenej ceny tovaru – stavebného materiálu, ktorý bol dlžníkovi žalobcu – otcovi žalovaného 1/ dodaný v celkovej sume 7.946,55 Eur, na úhradu ktorej sumy s príslušenstvom bol dlžník žalobcu zviazaný rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3Cb/59/2014 zo dňa 05.01.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.03.2015. Po právoplatnosti uvedeného rozsudku dlžník žalobcu uhradil žalobcovi z priznanej sumy dňa 01.07.2020 sumu 5.000,- Eur. Žalobca v žalobe uviedol, že ku dňu podania žaloby o určenie odporovateľnosti právneho úkonu eviduje voči E. E. aj príslušenstvo vyššie uvedenej pohľadávky vo forme zákonného úroku z omeškania vyčísleného do 01.07.2020 v sume 3.930,92 Eur, ku dňu 07.10.2020 v sume 35,80 Eur, ku dňu 07.10.2020 v sume 889,85 Eur ako aj sumu 59,- Eur k tomu istému dátumu podľa jednotlivých období do čiastočnej úhrady, ako aj po čiastočnej úhrade pohľadávky. Žalobca v žalobe ďalej uviedol, že voči dlžníkovi E. E. má tiež pohľadávku zodpovedajúcu nákladom spojeným s uplatnením pohľadávky na zaplatenie ceny dodaného tovaru, konkrétne súdneho poplatku v sume 476,50 Eur, trovám súdneho konania v základnom konaní vo výške 1.159,46 Eur, trovám právneho zastúpenia v exekučnom konaní vo výške 325,32 Eur a trovám oprávneného v exekúcii vo výške 16,50 Eur. V uvedenej súvislosti žalobca v žalobe uviedol, že exekučné konanie vedené voči dlžníkovi žalobcu (E. E.) aktuálne stále prebieha, „pričom v exekúcii nebolo zatiaľ nič vymožené“. Žalobca v žalobe poukázal ďalej na to, že v dedičskom konaní vedenom po matke dlžníka žalobcu G. E. boli predmetom dedičstva nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, k. ú. D. a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, k. ú. K.. Dlžník žalobcu bol zákonným dedičom v I. dedičskej skupine a pokiaľ by neodmietol dedičstvo a následne by nebola uzatvorená dohoda dedičov, mohol nadobudnúť nehnuteľnosti v zákonom pripadajúcom podiele a tento na dlžníka pripadajúci zákonný podiel mohol byť postihnutý exekúciou na uspokojenie pohľadávky žalobcu, pričom iné nehnuteľnosti alebo iný majetok, z ktorého by bolo možné uspokojiť pohľadávku žalobcu, dlžník žalobcu E. E., nevlastní. K odmietnutiu dedičstva dlžníkom žalobcu – E. E. došlo podľa žalobcu v snahe vyhnúť sa prípadnému potencionálnemu zdroju uspokojenia pohľadávky žalobcu, keďže k odmietnutiu dedičstva a k uzatvoreniu dohody dedičov došlo až po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 3Cb/59/2014 zo dňa 05. 01. 2015. Dlžník žalobcu a žalovaný 1/ sú pritom blízkymi osobami vo vzťahu otec a syn, a teda odmietnutím dedičstva bol veriteľ ukrátený v zmysle § 42a ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na blízky príbuzenský vzťah medzi žalovaným 1/ a dlžníkom žalobcu, existuje podľa žalobcu predpoklad, že žalovaný 1/ vedel o podnikateľských aktivitách svojho otca vzhľadom na pomerne vysokú dlžnú sumu, ako aj o vedení trestného konania voči nemu a že si musel byť vedomý, že pokiaľ sa jeho otec, ktorý je dlžníkom žalobcu vzdáva svojho dedičského podielu, môže tým ukrátiť uspokojenie pohľadávky žalobcu (veriteľa), keďže už nemá žiadny iný nehnuteľný majetok, z ktorého by mohla byť pohľadávka žalobcu uspokojená, a preto je odmietnutie dedičstva právny úkon, ktorý ukracuje veriteľa. V priebehu konania žalobca rozšíril žalobu aj voči žalovanému 2/, čo odôvodnil tým, že v dedičskom konaní vedenom po poručiteľke G. E., boli predmetom dedičstva aj nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, katastrálne územie K., z ktorých nehnuteľností mal mať dlžník žalobcu tiež zákonný dedičský podiel, ktorého sa však vzdal. Dedičstva sa vzdal aj druhý syn poručiteľky, a preto nastúpili ako dedičia vnukovia poručiteľky - žalovaní 1/ a 2/, ktorí uzatvorili dohodu dedičov. Žalovaný 2/ sa stal vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX, k. ú. K., z ktorej skutočnosti vyvodil žalobca pasívnu vecnú legitimitáciu žalovaného 2/. V uvedenej súvislosti poukázal žalobca na to, že dlžník žalobcu aj ohľadom týchto nehnuteľností bol zákonným dedičom v I. dedičskej skupine, pričom je podľa žalobcu zrejmé, že pokiaľ by neuskutočnil právny úkon odmietnutia dedičstva, stal by sa spoluvlastníkom aj tejto nehnuteľnosti a žalobca by mohol dedičský podiel pripadajúci na dlžníka postihnúť v rámci exekúcie. K odmietnutiu dedičstva a k uzatvoreniu dohody dedičov došlo po právoplatnosti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 3Cb/59/2014 zo dňa 05. 01. 2015 a tiež potom, ako bolo voči dlžníkovi žalobcu vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu. Vo vzťahu dlžníka žalobcu a žalovaného 2/ ide tiež o blízke osoby - strýko a synovec, pričom majú obaja adresu trvalého pobytu v jednej obci. Žalovaní 1/ a 2/ sú podľa žalobcu blízkymi osobami jeho dlžníka, v prospech ktorých urobil jeho dlžník právny úkon – odmietnutie dedičstva v úmysle ukrátiť žalobcu - veriteľa, ktorý úmysel museli žalovaní 1/ a 2/ podľa žalobcu pri náležitej starostlivosti poznať, a preto podanou žalobou žiada určiť, že jednostranný právny úkon dlžníka žalobcu - odmietnutie dedičstva

je voči žalobcovi v rozsahu zákonných spoluvlastníckych podielov, ktoré zo zákona mal dediť dlžník žalobcu na nehnuteľnostiach, ktoré boli predmetom dedenia, právne neúčinný.

1.2 Žalovaný 1/ vo vyjadrení k žalobe uviedol, že dedičská dohoda, ktorá bola schválená rozhodnutím notára, je rozhodnutím súdu. Namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu v spore a zároveň poukázal na to, že dlhodobo študuje v zahraničí a že jeho otec mu o svojich pracovných aktivitách a o iných úmysloch nikdy nehovoril, preto žiadal žalobu zamietnuť. Na pojednávaní uviedol, že so svojim otcom nie je v kontakte, dlhodobo sa zdržuje v zahraničí, od augusta 2018 študuje v Holandsku. V rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníkom má len trvalý pobyt od roku 2018. Žalovaný 2/ sa k žalobe nevyjadril, na pojednávaní len uviedol, že podľa jeho názoru nie je blízkou osobou s dlžníkom, ktorý je jeho strýkom.

1.3 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou, s výsluchom strán sporu, ďalej sa okresný súd oboznámil s rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 3Cb/59/2014 zo dňa 05.01.2015, s obžalobou na dlžníka žalobcu zo dňa 13.08.2020, s trestným rozkazom vydaným Okresným súdom Rimavská Sobota sp. zn. 17T/31/2020 zo dňa 17. 08. 2020, s LV č. XXX, k. ú. D., s vyjadrením žalovaného 1/, s návrhom žalobcu na pripustenie žalovaného 2/ do konania a s návrhom žalobcu na zmenu žaloby, s LV č. XXX, k. ú. K., s úradným záznamom zo dňa 10.01.2022, s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 3D/90/2020 a zistil nasledovný skutkový stav: rozsudkom č. k. 3Cb/59/2014 zo dňa 05.01.2015 Okresný súd Rimavská Sobota uložil dlžníkovi žalobcu E. E. povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.946,55 Eur s úrokom z omeškania a trovami konania, špecifikovanými vo výroku rozsudku; uvedené rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota nadobudlo právoplatnosť dňa 03.03.2015. Nárok na zaplatenie dlžnej sumy bol žalobcovi voči dlžníkovi E. E. priznaný vyššie uvedeným rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota titulom nezaplatenia kúpnej ceny za dodaný tovar. Dlžník žalobcu E. E. je otcom žalovaného 1/ a strýkom žalovaného 2/. Na dlžníka žalobcu E. E. bola na Okresnom súde Rimavská Sobota pre prečin podvodu v zmysle § 221 ods. 1 a ods. 2 Trestného zákona podaná obžaloba, a to na základe tej skutočnosti, že E. E. neuhradil žalobcovi ani z časti kúpnu cenu za dodaný stavebný materiál, hoci vedel, že s poukazom na svoju finančnú situáciu nebude schopný faktúry uhradiť. V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že dlžník žalobcu si povinnosť zaplatiť kúpnu cenu dodaného tovaru, ktorá mu bola uložená právoplatným rozhodnutím súdu v celom rozsahu nespĺnil, urobil tak len z časti, keďže žalobcovi uhradil dňa 01.07.2020 len sumu 5.000,- Eur. Voči dlžníkovi žalobcu je v súčasnosti vedené na podklade právoplatného rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3Cb/59/2014 zo dňa 05. 01. 2015 exekučné konanie, v rámci ktorého nebola zatiaľ vymožená žiadna suma, keďže dlžník žalobcu E. E. nevlastní žiadny majetok, ktorý by mohol byť predmetom exekúcie, pričom nemohol byť zrealizovaný ani iný spôsobom exekúcie. Uvedené skutočnosti neboli v konaní pred súdom prvej inštancie medzi stranami sporu sporné, keďže žalovaní 1/ a 2/ tieto skutočnosti uvedené v žalobe, podporené aj predloženými dôkazmi, nenamietali. Taktiež nebolo v konaní pred súdom prvej inštancie sporné, že po poručiťke G. E. (matke dlžníka žalobcu) bolo na Notárskom úrade notárky JUDr. Janky Antalovej so sídlom v Rimavskej Sobote vedené pod číslom konania 3D/90/2020, Dnot 29/2020 dedičské konanie, kde zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 03.08.2020 vyplýva, že dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine bol E. E. – dlžník žalobcu a L. E. brat dlžníka žalobcu ako synovia poručiťky. Obaja synovia poručiťky ako dedičia v I. dedičskej skupine odmietli dedičstvo, na základe ktorej skutočnosti do práv E. E. vstúpili ako dedičia jeho deti, medzi inými aj žalovaný 1/ a do práv L. E. vstúpili ako dedičia zas jeho deti, medzi inými aj žalovaný 2/ - vnukovia poručiťky G. E.. Potom ako nastúpilo dedenie vnukov poručiťky, dedičia uzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva, ktorá dohoda dedičov bola schválená uznesením Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3D/90/2020, Dnot 29/2020 zo dňa 03. 08. 2020. V zmysle predmetnej dohody dedičov nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, k. ú. D., obec D., okres Rimavská Sobota ako C-KN parcela 339/12, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1130 m² a rodinný dom, číslo súpisné 6, postaveným na tejto parcele, nadobudol v podiele 1 -ica žalovaný 1/ a nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX, k. ú. K., obec K., okres Rimavská Sobota ako parcela registra „E“ 1541/2, lesný pozemok o výmere 118 805 m² nadobudol v podiele 1/6-tina žalovaný 2/. Na základe schválenej dohody dedičov bolo vydané uznesenie č. k. 3D/90/2020 zo dňa 03.08.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť toho istého dňa. Na základe uvedeného právoplatného rozhodnutia sa žalovaní 1/ a 2/ stali vlastníkami tam uvedených nehnuteľností. Žalobca žalobou podanou v tomto konaní žiada určiť, že jednostranný právny úkon dlžníka žalobcu E. E. – odmietnutie dedičstva, urobený v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 3D/90/2020, Dnot 29/2020 je voči nemu právne neúčinný v rozsahu zákonného dedičského podielu, ktorý mal pripadnúť na dlžníka žalobcu na základe dedenia v I. dedičskej

skupine. Keďže však dlžník žalobcu a jeho brat odmietli dedičstvo, nastúpilo dedenie vnukov poručiteľky a dlžník žalobcu sa nestal vlastníkom zodpovedajúceho dedičského podielu na nehnuteľnostiach, ktoré boli predmetom dedičstva a tým podľa tvrdenia žalobcu v žalobe ukrátil žalobcu ako svojho veriteľa na práve uspokojiť už právoplatným rozhodnutím súdu priznanú pohľadávku, pričom dlžník žalobcu iným majetkom alebo inými právami, z ktorých by mohol byť žalobca uspokojený, nedisponuje.

1.4 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku odcitoval ustanovenie § 42a ods. 1, 2 a 3 a ust. § 116 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej v texte len „Občiansky zákonník“), ďalej ustanovenie § 137 písmeno d/ zákona č. 160/2015 Z. z., Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „CSP“) a uviedol, že v zmysle citovaných ustanovení § 42a ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka sa veriteľ môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech blízkych osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať. Odporovať tiež možno právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený, a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou alebo úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v prospech blízkych osôb, to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. V danom prípade žalobca tvrdil, že vo vzťahu medzi dlžníkom žalobcu a žalovanými 1/ a 2/ ide o osoby blízke, u ktorých sa predpokladá vedomosť, že odporovateľným právnym úkonom dochádza k ukráteniu veriteľa (žalobcu). Vzťah dlžníka žalobcu E. E. a žalovaného 1/ je vzťahom otec a syn, ktorý vzťah ustanovenie § 116 Občianskeho zákonníka charakterizuje ako vzťah medzi blízkymi osobami, keďže ide o príbuzných v priamom rade. Z citovaného ustanovenia § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že ak dlžník žalobcu urobil v posledných troch rokoch právny úkon v prospech blízkych osôb, možno tomuto právnomu úkonu odporovať s výnimkou prípadu, keď druhá strana tohto právneho úkonu – blízka osoba dlžníka (žalovaný 1/), dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať, ktorú skutočnosť druhá strana tohto právneho úkonu – žalovaný 1/ musí preukázať. Žalovaný 1/ nepopieral, že je synom dlžníka žalobcu a teda že je v zmysle zákona jeho blízkou osobou (u ktorej sa predpokladá vedomosť o právnom úkone dlžníka, urobenom v úmysle ukrátiť veriteľa). V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že v danom prípade je splnená podmienka, že k právnomu úkonu, ktorému odporuje žalobca, došlo v posledných troch rokoch pred podaním žaloby, keďže k odmietnutiu dedičstva dlžníkom žalobcu došlo dňa 03.08.2020 a žaloba bola podaná na okresnom súde dňa 22.10.2020. Žalovaný 1/ sa v konaní pred súdom prvej inštancie vyjadril len v tom zmysle, že so svojim otcom nie je v kontakte, dlhodobo, od augusta 2018 sa zdržuje v zahraničí, kde študuje, v rodinnom dome, ktorého je spoluvlastníkom a ktorý získal na základe odmietnutia dedičstva dlžníkom žalobcu, má vedený len trvalý pobyt od roku 2018. Namietal svoju pasívnu vecnú legitímáciu v spore a tiež uviedol, že jeho otec mu o svojich pracovných a iných úmysloch nič nehovoril. Žalovaný 1/ počas konania pred súdom prvej inštancie nepreukázal svoje tvrdenia, napriek tomu, že z ust. § 42a Občianskeho zákonníka vyplýva, že druhá strana právneho úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený musí preukázať, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa; keďže ide o blízku osobu dlžníka, vedomosť o úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa sa predpokladá. V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca v žalobe argumentoval tým, že žalovaný 1/ je vo vzťahu k dlžníkovi veriteľa blízkou osobou, keďže je synom dlžníka veriteľa E. E., a preto pri žalovanom 1/ zákon predpokladá, že pri odmietnutí dedičstva dlžníkom žalobcu vedel, že dlžník žalobcu odmietnutím dedičstva sleduje to, aby ukrátil svojho veriteľa – žalobcu. Pokiaľ chcel žalovaný 1/ zvrátiť tento právny stav, ktorý zákon predpokladá, musel preukázať, že nemohol ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa. To znamená, že zákon predpokladá aktívne konanie žalovaného 1/ na preukázanie týchto skutočností. Žalovaný 1/ sa vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe, ako aj na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie, obmedzil len na tvrdenie, že o podnikateľských aktivitách svojho otca nevedel, o týchto mu jeho otec nič nehovoril, nevedel ani o iných úmysloch a zámeroch svojho otca, pretože od augusta 2018 študuje v zahraničí. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že samotná skutočnosť, že žalovaný 1/ od augusta 2018 študuje v zahraničí, ešte neznamená, že žalovaný 1/ nie je so svojim otcom ako blízkou osobou v kontakte a že nevedel o tom, že jeho otcovi z podnikateľských aktivít, ktoré realizovaných ešte v čase pred odchodom žalovaného 1/ na štúdium do zahraničia, vznikli dlhy.

Rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3Cb/59/2014 zo dňa 05. 01. 2015, ktorým bola otcovi žalovaného 1/ uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi kúpnu cenu dodaného tovaru je z roku 2015, čo znamená, že podnikateľské aktivity otca žalovaného 1/ museli byť otcom žalovaného 1/ realizované v období, keď žalovaný 1/ v zahraničí ešte neštudoval. Z uvedených dôvodov mal súd prvej inštancie za to, že žalovaný 1/ nepreukázal, že by o podnikateľských aktivitách svojho otca nemal žiadnu vedomosť a tiež že by nemal žiadnu vedomosť o tom, že jeho otcovi bola rozhodnutím súdu uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu zodpovedajúcu cene dodaného tovaru. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že žalovaný 1/ žiadnym spôsobom nepreukázal a ani na preukázanie svojich tvrdení o tom, že so svojím otcom nebol a nie je v kontakte (či už pred obdobím, keď odišiel študovať do zahraničia alebo v období svojho štúdia v zahraničí) nenavrhol vykonať žiadne dôkazy, pričom samotné štúdium žalovaného 1/ v zahraničí podľa okresného súdu nevylučuje, že žalovaný 1/ bol a je so svojím otcom v kontakte (osobne, telefonicky alebo iným spôsobom) a teda, že má o podnikateľských aktivitách svojho otca, z ktorých podnikateľských aktivít vznikli jeho otcovi dlhy, vedomosť. Uvedenej skutočnosti si musel byť žalovaný 1/ podľa okresného súdu vedomý aj v súvislosti s odmietnutím dedičstva jeho otcom a následne si musel byť žalovaný 1/ podľa okresného súdu vedomý aj toho, že jeho otec odmieta dedičstvo v dedičskom konaní vedenom po poručiteľke G. E. s úmyslom ukrátiť svojho veriteľa, keďže nemá žiadny iný majetok a že týmto právnym úkonom (odmietnutím dedičstva) sa jeho otec vyhýba uspokojeniu právoplatným súdnym rozhodnutím priznanej pohľadávky žalobcu.

1.5 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že voči otcovi žalovaného 1/ (dlžníkovi žalobcu) prebieha exekučné konanie; túto skutočnosť žalovaný 1/ v konaní pred súdom prvej inštancie nenamietal, a preto je podľa súdu prvej inštancie ťažko uveriteľné, že by žalovaný 1/ ako syn dlžníka žalobcu nevedel, že voči jeho otcovi prebieha exekučné konanie, čo o to viac podľa súdu prvej inštancie platí vo vzťahu k tomu, že by žalovaný 1/ ako syn dlžníka žalobcu nevedel o tom, že voči jeho otcovi je vedené trestné stíhanie v súvislosti s jeho minulými podnikateľskými aktivitami z obdobia, keď žalovaný 1/ ako syn dlžníka žalobcu ešte neštudoval v zahraničí. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku zopakoval, že žalovaný 1/ okrem skutkového tvrdenia, že od augusta 2018 študuje v zahraničí a že nie je so svojím otcom v žiadnom kontakte, v konaní pred súdom prvej inštancie neuvádzal žiadne ďalšie skutkové tvrdenia, ktoré by spochybňovali skutkové tvrdenia žalobcu. Zdôraznil, že žalovaný 1/ súdu prvej inštancie nepredložil a ani nenavrhol vykonať žiadny dôkaz, ktorým by preukázal ním uvádzané skutkové tvrdenia, hoci v poučení, ktoré mu bolo doručené spolu so žalobou, bol poučený o tom, že všetky skutkové tvrdenia ako aj dôkazy treba navrhnúť a predložiť so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania včas, v opačnom prípade na ne súd nemusí prihliadať. V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že v sporovom konaní má každá strana sporu povinnosť tvrdenia ako aj dôkaznú povinnosť v tom zmysle, že tvrdené skutkové okolnosti musia podporovať tvrdený nárok alebo vyvracať skutkové tvrdenia protistrany. Každá strana sporu má tiež povinnosť dôkaznú, teda má povinnosť navrhnúť alebo predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení alebo na spochybnenie tvrdení a nárokov protistrany. Tvrdiť skutkové okolnosti a navrhovať dôkazy je potrebné riadne a včas, v opačnom prípade na tvrdené skutkové okolnosti a navrhnuté dôkazy nemusí súd prihliadať. V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že danom prípade žalovaný 1/ len vo veľmi všeobecnej rovine poprel skutkové tvrdenia protistrany, keď sa obmedzil len na to, že on o ničom nevedel, keďže študuje v zahraničí a nie je so svojím otcom - dlžníkom žalobcu v kontakte. Na preukázanie svojich tvrdení, spochybňujúcich skutkové tvrdenia žalobcu, však súdu prvej inštancie nepredložil a ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazy, a preto súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobe žalobcu vychádzal zo záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný 1/ od roku 2018 študoval v zahraničí, že by nebol vôbec - pred svojím prípadným štúdiom v zahraničí alebo po prípadnom začatí štúdia v zahraničí - v kontakte so svojím otcom (dlžníkom žalobcu) a že by nemal o podnikateľských aktivitách svojho otca, ktoré sa udiali ešte pred ním tvrdeným odchodom do zahraničia, žiadnu vedomosť, že by nevedel, že voči jeho otcovi je vedené exekučné konanie a že by nevedel, že voči jeho otcovi je vedené v súvislosti s jeho podnikateľskými aktivitami trestné konanie.

1.6 Na základe uvedených skutočností, konštatujúc, že v konaní nemal preukázané, že by žalovaný 1/ skutočne nebol so svojím otcom (dlžníkom žalobcu) v kontakte, okresný súd dospel k záveru, že v danom prípade nastúpila v zmysle § 42a Občianskeho zákonníka vyvrátiteľná právna domnienka, že žalovaný 1/ ako blízka osoba dlžníka žalobcu, v prospech ktorej dlžník žalobcu urobil právny úkon odmietnutia dedičstva, mal vedomosť o úmysle dlžníka žalobcu odmietnutím dedičstva ukrátiť žalobcu (veriteľa), a

preto žalobe vo vzťahu k žalovanému 1/ z vyššie uvedených dôvodov vyhovel a určil, že jednostranný právny úkon odmietnutie dedičstva zo strany dlžníka žalobcu je voči žalobcovi právne neúčinný, a to vo výroku rozsudku vymedzenom rozsahu.

1.7 Pokiaľ ide o žalovaného 2/, okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca v priebehu konania tvrdil, že aj žalovaný 2/ je vo vzťahu k dlžníkovi žalobcu blízkou osobou, keďže dlžník žalobcu je strýkom žalovaného 2/ a má adresu trvalého pobytu v rovnakej obci ako žalovaný 2/. Žalobca ďalej argumentoval tým, že aj vo vzťahu k žalovanému 2/ ako blízkej osobe dlžníka žalobcu, sa predpokladá, že pri odmietnutí dedičstva dlžníkom žalobcu, žalovaný 2/ vedel, že právny úkon odmietnutie dedičstva robí dlžník žalobcu v úmysle ukrátiť svojho veriteľa. „Žalovaný 2/ je synovcom dlžníka žalobcu, a teda nie je blízkou osobou dlžníka žalobcu v tom zmysle, že je príbuzným dlžníka žalobcu v priamom rade (je synom brata dlžníka žalobcu, ktorý brat dlžníka žalobcu tiež odmietol dedičstvo po poručiteľke G. E.), následkom ktorej skutočnosti došlo k nadobudnutiu dedičstva žalovaným 2/, a to aj v rozsahu schválenej dohody dedičov. V nadväznosti na uvedené okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že žalovaný 2/ sa k žalobe nevyjadril. Nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu, preto vo vzťahu k žalovanému 2/ treba podľa okresného súdu vychádzať z toho, že skutkové tvrdenia uvádzané žalobcom sa voči žalovanému 2/ považujú za nesporné. Z týchto nesporných skutkových tvrdení súd môže vo vzťahu k žalovanému 2/ podľa okresného súdu vychádzať v tom zmysle, že žalovaný 2/ je vo vzťahu k dlžníkovi žalobcu, ktorý je jeho strýkom blízkou osobou – synovcom, a teda pri odmietnutí dedičstva dlžníkom žalobcu vedel (mal vedomosť), že dlžník žalobcu odmieta dedičstvo po G. E. v úmysle ukrátiť svojho veriteľa (žalobcu) a tiež podľa okresného súdu žalovaný 2/ pri odmietnutí dedičstva dlžníkom žalobcu vedel (mal vedomosť), že voči dlžníkovi žalobcu je vedené exekučné a aj trestné konanie, nakoľko žalovaný 2/ býva v tej istej obci ako dlžník žalobcu, a preto za daného skutkového a právneho stavu treba podľa okresného súdu vychádzať tak ako pri žalovanom 1/ z toho, že sa vo vzťahu k právnomu úkonu odmietnutia dedičstva dlžníkom žalobcu predpokladá vedomosť žalovaného 2/ o tom, že dlžník žalobcu vykonal právny úkon odmietnutia dedičstva v úmysle ukrátiť svojho veriteľa (žalobcu). V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že pri prijatí záveru, že vzťah dlžníka žalobcu a žalovaného 2/ je vzťahom medzi blízkymi osobami, konštatujúc, že uvedenú skutočnosť žalovaný 2/ po doručení žaloby nepoprel, poprel ju len na pojednávaní a aj to len vo veľmi všeobecnej rovine, vychádzal z toho, že žalovaný 2/ na popretie skutkových tvrdení uvedených žalobcom v žalobe neuviedol, neponúkol, nepredložil ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazy, napriek tomu, že rovnako ako žalovaný 1/ bol v ku žalobe pripojenom poučení poučený o povinnosti riadne a včas uviesť rozhodujúce skutkové tvrdenia, spochybňujúce skutkové tvrdenia uvádzané žalobcom a na ich preukázanie riadne a včas navrhnúť dôkazy. Vyjadrenia žalovaného 2/ na pojednávaní, ktorý sa ku žalobe písomne nevyjadril, potvrdzujú podľa okresného súdu skutočnosť, že žalovaný 2/ je vo vzťahu k dlžníkovi žalobcu tiež blízkou osobou, a to nielen na základe tej skutočnosti, že žalovaný 2/ nepoprel a nespochybnil skutkové tvrdenia žalobcu uvedené v žalobe, ale aj v zmysle ust. § 116 Občianskeho zákonníka, pretože hoci žalovaný 2/ nie je vo vzťahu k dlžníkovi žalobcu príbuzným v priamom rade, je s ním vo vzťahu rodinnom, v rámci ktorého možno dlžníka žalobcu a žalovaného 2/ považovať za navzájom blízke osoby s tým, že ujmu, ktorú utrpí jeden z nich, druhá dôvodne pociťuje ako ujmu vlastnú. Z uvedených dôvodov je podľa okresného súdu aj pri žalovanom 2/ potrebné vychádzať z toho, že žalovaný 2/ je vo vzťahu k dlžníkovi žalobcu blízkou osobou, u ktorej blízkej osoby ustanovenie § 42a Občianskeho zákonníka predpokladá vedomosť o úmysle dlžníka žalobcu právny úkon odmietnutia dedičstva ukrátiť svojho veriteľa (žalobcu), a preto okresný súd aj vo vzťahu k žalovanému 2/ žalobe vyhovel a určil, že aj vo vzťahu k žalovanému 2/ je jednostranný právny úkon odmietnutie dedičstva dlžníkom žalobcu E. E. právne neúčinný.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie sa žalovaní 1/ a 2/ odvolali.

2.1 Žalovaný 1/ v odvolaní uviedol, že proti rozsudku súdu prvej inštancie podáva odvolanie, ktorým ho napáda v celom rozsahu z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), e) a f) CSP. Uviedol, že v konaní pred súdom prvej inštancie mu bolo upreté právo na riadne poučenie o jeho procesných právach a povinnostiach, pričom mu tieto neboli riadne zo strany súdu vysvetlené a napriek faktu, že nemá právnické vzdelanie, mu bolo odopreté právo byť riadne vypočutý, „doteraz nevie čo bolo nahrávané na zhruba 4-hodinovom pojednávaní, ktoré vyústilo do vyhlásenia odvolaním napadnutého rozsudku“. Uviedol, že on ako aj jeho bratranec (žalovaný 2/) žiadali súd, aby vypočul E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, občana SR (dlžníka žalobcu), „kvôli ktorému predmetné konanie vôbec je“. Okresný súd nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ktorých vykonanie

žalovaní 1/ a 2/ navrhli a zrejme o tom neuskutočnil ani žiadny záznam, lebo sa o tom nikde v odvolaní napadnutom rozsudku nedočítal. Domnieva sa, že v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k porušeniu práva na rovnosť zbraní, nakoľko on ani žalovaný 2/ nie sú osoby právne vzdelané, na súde sa nikdy nehájili, no napriek tomu im nebolo zabezpečené rovnaké zaobchádzanie, tak ako so žalobcom, čo je v rozpore so zásadou rovnosti zbraní“. Žalovaný 1/ v odvolaní ďalej uviedol, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo porušené aj jeho právo na vypočutie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami, čo súd nevykonal ani v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku. „Posledné pojednávanie a následne vyhlásenie rozsudku ho utvrdilo v tom, že celé konanie nie je možné považovať za spravodlivé“. Okresný súd jeho, ani jeho bratranca (žalovaného 2/) riadne nepoučil o možnosti zastúpenia advokátom v konaní. Za absolútne zásadné označil žalovaný 1/ v odvolaní „nevykonanie dôkazu, ktorý už spomenul“, pričom tak on ako aj žalovaný 2/, navrhli vypočuť jeho otca E. E. (dlžníka žalobcu). Okresný súd nevykonal dôkazy, neriešil jeho osobu a jeho bývanie, napriek tomu, že tieto skutočnosti sú dôležité pre rozhodnutie vo veci. Osvojením si tvrdení žalobcu súd prvej inštancie dospel podľa žalovaného 1/ k nesprávnym skutkovým zisteniam, vykonané dôkazy vyhodnotil spôsobom vytrhnutým z kontextu, v rozpore s logikou, s cieľom „postaviť“ dôkaznú situáciu v neprospech slabšej strany, v tomto prípade žalovaných 1/ a 2/. Spochybnil pravdivosť a relevantnosť vykonaných dôkazov ako aj „ich verifikáciu“, nakoľko „v samotnom konaní a v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku sa javia byť nelogickými“. Konanie pred súdom prvej inštancie má zároveň podľa žalovaného 1/ vážnu vadu, lebo nebolo prerušené, keď žalovaný 2/ pred súdom prvej inštancie uviedol, že na Okresnom súde Rimavská Sobota podal žalobu na obnovu dedičského konania po poručiťke G. E..

2.2 Žalovaný 1/ v odvolaní ďalej uviedol, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie prejednávajú vec nesprávne právne posúdil. Namietal tiež odôvodnenie samotného odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré označil za nedostatočné, pričom uviedol, že požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu (zo Súdnej praxe 13/2012). V uvedenej súvislosti žalovaný 1/ poukázal v odvolaní na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (Kraska c. Švajčiarsko z 29.04.1993, Ruiz Torija c. Španielsko z 09.12.1994, Hiro Balani c. Španielsko z 09.12.1994, Georgiadis c. Grécko z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 09.02.1998), na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 119/03, sp. zn. IV.ÚS 115/03, sp. zn. I.ÚS 41/2015 a sp. zn. II.ÚS 410/06 a uviedol, že podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu. Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov a vylúčiť svojvôľu, lebo len vecne správne (zákonu celkom zodpovedajúce) rozhodnutie a náležite, t. j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie napĺňa – ako neoddeliteľná súčasť stanoveného postupu – ústavné kritériá vyplývajúce z Ústavy SR, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Listiny základných práv a slobôd (I.ÚS 327/2010). Odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vychádza podľa žalovaného 1/ z nesprávne zisteného skutkového stavu. V uvedenej súvislosti žalovaný 2/ v odvolaní zdôraznil, že má síce trvalý pobyt v mieste trvalého bydliska otca, avšak ide len o formálny trvalý pobyt, keďže do roku 2018 bol študentom Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici, od roku 2018 študuje na vysokej škole v Holandsku a „nemal ani tušenia o žiadnych otcových obchodoch, či exekúciách“. Uviedol, že žalobca len prezumuje, že mal vedieť o otcových veciach, avšak on s ním dlhodobo nežije, v čase dedičského konania bol študentom a v súčasnosti je tiež študentom vysokej školy v Holandskom kráľovstve. Navrhol, aby odvolací súd v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

3. Žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že proti rozsudku súdu prvej inštancie podáva odvolanie, pretože a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd prvej inštancie mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, d) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, e) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, f) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného úkonu, ktoré neboli uplatnené, g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3.1 K jednotlivým vyššie uplatneným odvolacím dôvodom žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že pokiaľ ide o nesplnenie procesných podmienok (§ 365 ods. 1 písm. a) CSP), má za to, že v prejednávanej veci sa

jedná o konanie, kde je prekážka už rozhodnutej veci, nakoľko uznesením o dedičstve č. k. 3D/90/2020 zo dňa 03. 08. 2020, právoplatným dňa 04. 11. 2020, Okresný súd Rimavská Sobota prostredníctvom súdnej komisárky JUDr. Janky Antalovej v dedičskej veci po poručiteľke G. E., H. I., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom D., občianske SR (starej mame) právoplatne rozhodol, pričom toto rozhodnutie „je zatiaľ právoplatné“. V uvedenej súvislosti žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že ak dedičská dohoda neodporuje zákonu, súd ju schváli. Ak dedičskú dohodu Okresný súd Rimavská Sobota prostredníctvom notárky už raz schválil, tak je tu procesná prekážka už rozhodnutej veci, čo namieta. „Zároveň namieta veľmi relevantnú skutočnosť, ktorou je podanie žaloby na obnovu dedičského konania, vedeného na Okresnom súde Rimavská Sobota pod č. k. 3D/90/2020, ktorá smeruje voči uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota, vydanému prostredníctvom notárky JUDr. Janky Antalovej, poverenej Okresným súdom Rimavská Sobota funkciou súdneho komisára sp. zn. 3D/90/2020, Dnot 29/2020 zo dňa 03.08.2020. Uvedené uznesenie vydané v dedičskom konaní sp. zn. 3D/90/2020 sa podľa žalovaného 2/ týka merita veci v tomto konaní, preto mal súd prvej inštancie toto konanie sp. zn. 9C/39/2020 prerušiť alebo zastaviť, kým Okresný súd Rimavská Sobota nerozhodne o obnove dedičského konania.

3.2 Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu uplatnenému žalovaným 2/ v odvolaní podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že nie je osobou znalou práva a ani jeho znalosť slovenského jazyka nie je na požadovanej úrovni hodnej pojednávania v slovenčine, o čom upovedomil súd prvej inštancie pri svojom výsluchu. V uvedenej súvislosti žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že podľa jeho názoru boli porušené jeho práva na spravodlivý proces, pretože súd prvej inštancie nevyhoviel jeho návrhu a návrhu žalovaného 1/ na vykonanie dokazovania výsluchom svedka E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, ktorý bol synom poručiteľky, jeho starej mamy a je jeho ujom a ktorý by sa ku všetkým skutočnostiam vedel vyjadriť, pretože „toto konanie je v podstate o nejakých jeho problémoch so žalobcom, a teda súd rozhodoval o ňom bez jeho vypočutia, čo nie je zákonné a ani spravodlivé“. Týmto postupom súdu prvej inštancie bolo jemu a jeho bratrancovi (žalovanému 1/) odopreté právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, „kde o kontradiktórnosti konania nemôže byť reč“. Z toho podľa názoru žalovaného 2/ pramení aj porušenie zásady rovnosti zbraní. Uviedol, že v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k porušeniu jeho práva na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami, najmä k porušeniu práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

3.3 Pokiaľ ide o odvolací dôvod uplatnený žalovaným 2/ v odvolaní v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP, žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že vzhľadom k tomu, že napadol dedičské konanie vedené na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 3D/90/2020 prostredníctvom notárky JUDr. Janky Antalovej ako súdnej komisárky v dedičskej veci po poručiteľke G. E., H. I., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom D., občianske SR, žalobou na obnovu dedičského konania, o ktorej aktuálne nebolo rozhodnuté, mal súd prvej inštancie toto konanie sp. zn. 9C/39/2020 do rozhodnutia vo veci žaloby na obnovu dedičského konania sp. zn. 3D/90/2020 prerušiť, minimálne mal konanie o žalobe na obnovu konania riešiť ako predbežnú otázku, pretože zásadne ovplyvňuje meritum veci v tomto konaní, „no ničím z toho sa prvoinštančný súd v tomto konaní nezaoberal“.

3.4 Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu uplatnenému žalovaným 2/ v odvolaní v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. e) CSP, žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 10.01.2022 trpí podľa jeho názoru vadami, ktoré spočívajú v skutkových zisteniach, pretože súd prvej inštancie nevykonal dôkazy, tak ako chcel on a žalovaný 1/ na pojednávaní, t. j. nevykonal dokazovanie výsluchom jeho uja E. E., napriek tomu, že vykonanie takéhoto dôkazu mohlo priniesť podľa jeho názoru ďalšie relevantné skutkové zistenia. Pokiaľ ide o odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, súd prvej inštancie sa podľa žalovaného 2/ v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil najmä na opis tvrdení a domnienok, odpísaných zo žaloby. Odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je podľa žalovaného 2/ nepreskúmateľný z dôvodu jeho neurčitosti a nezrozumiteľnosti. Zdôraznil, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia má obsahovať výklad opodstatnenosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku súdu; odôvodnenie súdneho rozhodnutia je tiež prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozsudku. Ustanovenia Civilného sporového poriadku dávajú súdom dostatočný návod na to, aké má byť odôvodnenie rozsudku. „Z hľadiska úplnosti odôvodnenia rozsudku sa žiada, aby odôvodnenie rozsudku obsahovalo najmä stručné a výstižné prednesy účastníkov konania a ich končené návrhy, dôkazy, o ktoré súd oprel svoje skutkové zistenia, úvahy, ktorými sa súd riadil pri hodnotení dôkazov, skutočností, ktoré mal súd preukázané a právne posúdenie zisteného skutkového stavu podľa príslušných zákonných ustanovení“. Niektoré časti odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie sú podľa žalovaného

2/ zmätočne napísané, tak že si ich nevie ako laik a neprávnik vôbec vysvetliť. Okresný súd Rimavská Sobota vo vyššie uvedenej veci nezachoval rovnosť účastníkov konania (strán sporu), nepostupoval spravodlivo voči nemu, pričom nedostatočným a neprehľadným odôvodnením svojho rozhodnutia podľa žalovaného 2/ spôsobil, že žalovaný 2/ disponuje rozhodnutím, z odôvodnenia ktorého mu nie je zrejmé, akými úvahami sa súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní riadil.

3.5 K odvolaciemu dôvodu uplatnenému žalovaným 2/ v odvolaní v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP, žalovaný 2/ v odvolaní uviedol, že si myslí, že v prejednávanej veci došlo zo strany súdu prvej inštancie k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, čo predstavuje právnu vadu rozhodnutia. Súd prvej inštancie obsah použitej právnej normy podľa žalovaného 2/ nesprávne interpretoval, resp. právnu normu nesprávne aplikoval. Žalovaný 2/ v odvolaní ďalej uviedol, že súd prvej inštancie sa bez ďalšieho stotožnil s argumentáciou a dôkazmi predloženými žalobcom, ku ktorým sa žalovaný 2/ nemohol vyjadriť, ani namietat' skutočnosti, o ktorých nemal žiadnu vedomosť. Uviedol, že „síce nie je právnik, avšak podľa § 42b ods. 3 Občianskeho zákonníka právo odporovať právnomu úkonu možno uplatniť nielen proti osobám, ktoré s dlžníkom dojednali odporovateľný právny úkon, ale aj proti ich dedičom alebo právnym nástupcom; proti tretím osobám len vtedy, ak im boli známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právneho úkonu“. V uvedenej súvislosti žalovaný 2/ poukázal v odvolaní na zásadu iura novit curia a tiež na to, že „Občiansky zákonník zaťažuje žalujúceho veriteľa povinnosťou tvrdiť a preukázať skutočnosť, že žalovanej tretej strane boli v čase jej vlastného úkonu známe okolnosti odôvodňujúce odporovateľnosť právneho úkonu medzi jej predchodcom a dlžníkom“. Toto dôkazné bremeno však žaloba podľa žalovaného 2/ neunesol, nakoľko on (žalovaný 2/) žiadnymi obdobnými informáciami nedisponoval. Z ustanovenia § 116 Občianskeho zákonníka vyplýva potreba splnenia kumulatívnych podmienok, ktoré však v danom prípade neboli splnené, pretože so svojim strýkom sa nestýkal, preto nevie ako mohol súd prvej inštancie v súlade s právom a logikou nadobudnúť presvedčenie a akými úvahami sa pri vyhodnocovaní vykonaných dôkazov riadil, keď dospel k záveru, že on (žalovaný 2/) mal a mohol poznať akýkoľvek úmysel svojho strýka. Zdôraznil, že to, že by poznal úmysel svojho strýka ukrátiť žalobcu ako svojho veriteľa nie ja pravda, preto sa domnieva, že súd prvej inštancie prisvedčil bez ďalšieho hypotetickým tvrdeniam žalobcu. Zdôraznil, že súd prvej inštancie nesprávne, nezákonne a nelogicky vyhodnotil vykonané dôkazy, keď neskúmal kumulatívne splnenie podmienok podľa § 116 Občianskeho zákonníka, ale si len tieto osvojil z tvrdení žalobcu. V závere odvolania žalovaný 2/ uviedol, že naďalej namieta svoju pasívnu legitimáciu v spore a aj aktívnu legitimáciu žalobcu a žalobu považuje za nevykonateľnú, nelogickú a najmä nezákonnú. Navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 9C/39/2020 zo dňa 10.01.2022 zmenil, žalobu voči nemu zamietol, alebo aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové prejednanie a rozhodnutie a následne aby súd prvej inštancie nepokračoval v ďalšom konaní do času, kým Okresný súd Rimavská Sobota nerozhodne o žalobe na obnovu dedičského konania č. k. 3D/90/2020, vedeného Okresným súdom Rimavská Sobota po poručiťelke G. E., H. I., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, občianke SR, naposledy bytom Konrádovce zo dňa 16.11.2021, nakoľko vec týkajúca sa žaloby na obnovu dedičského konania má podľa žalovaného 2/ vplyv na meritum sporu v prejednávanej veci.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ uviedol, že skutočnosti a tvrdenia uvádzané žalovaným 1/ v odvolaní zo dňa 01.03.2022 sú v celom rozsahu účelové, zavádzajúce a nepravdivé a ani vo svojom súhrne nemôžu zakladať dôvodnosť a existenciu odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným 1/ v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), d), e) a f) CSP, ktorými žalovaný 1/ odôvodňuje podané odvolanie. K tvrdeniu žalovaného 1/ o tom, že súd prvej inštancie nevykonaním navrhované dôkazy, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ uviedol, že sú objektívne nepravdivé. Poukázal na to, že z obsahu spisu (vyjadrenie žalovaného 1/ k žalobe zo dňa 09.03.2021) ako aj z obsahu zápisnice o pojednávaní konaného na súde prvej inštancie dňa 10.01.2022 vyplýva, že žalovaný 1/ na preukázanie svojich skutkových tvrdení okrem svojej výpovede nenavrhol vykonať žiadny dôkaz. Poukázal tiež na ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že druhá strana právneho úkonu, ktorým bol ukrátený veriteľ dlžníka, musí preukázať, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa, keďže ide o blízku osobu, kde sa táto vedomosť o úmysle dlžníka ukrátiť veriteľa predpokladá. K tvrdeniu žalovaného 1/ o tom, že ho súd prvej inštancie dostatočným spôsobom nepoučil o jeho procesných právach a povinnostiach, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ uviedol, že toto tvrdenie žalovaného 1/ je objektívne nepravdivé, pretože žalovanému 1/ bolo spolu so žalobným návrhom a výzvou na vyjadrenie k žalobe doručené aj poučenie o procesných právach a povinnostiach strán sporu, o čom svedčí obsah elektronického súdneho spisu ako aj prípis Okresného súdu Rimavská

Sobota sp. zn. 9C/39/2020 zo dňa 19.01.2021. Aj na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 10.01.2022, súd prvej inštancie nad rámec svojej poučovacej povinnosti žalovaným 1/ a 2/ vysvetlil podstatu sporu a tiež ich poučil o ich procesných právach a povinnostiach, napriek tomu žalovaný 1/ a žalovaný 2/ nepredostreli žiadny návrh na vykonanie dôkazov. Podľa žalobcu je nepochybné, že žalovaný 1/ v rozpore s platnou a účinnou právnou úpravou nerešpektoval uvedené pokyny súdu prvej inštancie, čím v dôsledku sudcovskej koncentrácie konania zaniklo oprávnenie žalovaného 1/ predkladať súdu tvrdenia a dôkazy, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania na základe záväznej výzvy súdu prvej inštancie (ods. 9.4. uznesenia NS SR sp. zn. 30Obdo 43/2018 zo dňa 26. februára 2019). Ak v tejto veci žalovaný 1/ nerešpektoval doručení výzvu súdu prvej inštancie zo dňa 19.01.2021, hoci bol poučený o sudcovskej koncentrácii konania, t. j. v lehote 10 dní od doručenia tejto výzvy neuviedol ďalšie skutočnosti a neoznačil dôkazy a neučinil tak ani na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 10.01.2022, došlo k procesnej preklúzii práva žalovaného 1/ v neskoršom štádiu konania označovať dôkazy, čo znamená, že ani okresný súd a vo vyvolanom odvolacom konaní ani krajský súd nemôžu po procesnej preklúzii práva, ktorá nastala u žalovaného 1/, prihliadať na dodatočne predložené dôkazy, resp. použité prostriedky procesného útoku zo strany žalovaného 1/.

4.1 Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu uplatnenému žalovaným 1/ podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP ďalej uviedol, že právo strany sporu navrhnúť vykonanie určitého dôkazu nemožno zamieňať s rozhodovaním súdu o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Nevykonanie dôkazov podľa návrhu alebo predstáv strany sporu nie je takým procesným postupom, ktorým by súd strane sporu odňal možnosť konať pred súdom, pretože rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy súd vykoná a ktoré nie, patrí výlučne do právomoci súdu a nie sporových strán. V uvedenej súvislosti žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ uviedol, že ak by aj súd prvej inštancie nevykonal dôkazy navrhnuté žalovanými 1/ a 2/ (práve pre preklúziu procesného práva ich navrhnúť), tak by týmto procesným postupom nevyklúčil žalovaných 1/ a 2/ z realizácie žiadneho z procesných práv, ktoré im priznáva Civilný sporový poriadok, pretože navrhovať dôkazy bolo žalovaným 1/ a 2/ umožnené. V nadväznosti na uvedené poukázal žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 350/08 a uviedol, že súd prvej inštancie sa nedopustil takého procesného postupu, ktorý by znamenal vybočenie z kritérií uvedených v predmetnom náleze. Tak žalobcovi ako aj žalovaným 1/ a 2/ bola poskytnutá rovnaká možnosť na uplatňovanie ich práv a právom chránených záujmov. Tak žalobca ako aj žalovaní 1/ a 2/ mali súdom prvej inštancie vytvorenú rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy, vylučujúcu podstatnú výhodu voči protistrane. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného 1/, že nemá právnické vzdelanie, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ uviedol, že žalovaný 1/ bol súdom prvej inštancie poučený o možnosti nechať sa zastúpiť právnym zástupcom z radov advokátov, alebo požiadať o ustanovenie advokáta Centrom právnej pomoci, ktorú možnosť sa žalovaný 1/ rozhodol nevyužiť. Za takejto situácie potom nemožno podľa žalobcu prikladať akúkoľvek váhu tvrdeniam žalovaného 1/ a aj 2/, že nemajú právnické vzdelanie. „Pochybenia, ktoré žalovaní vytýkali súdu prvej inštancie a ktorými ospravedlňujú svoje vlastné konanie, v danom prípade neobstoja, a to aj s prihliadnutím na jednu zo základných zásad práva „ignorantia legis non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje)“. Zároveň je podľa žalobcu nevyhnutné podotknúť, že súdená vec nie je pracovnoprávnym sporom, ani sporom, ktorého povaha by si vyžadovala zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu. Tvrdenie žalovaného 1/ o tom, že by zákonný sudca súdu prvej inštancie nejakým spôsobom uprednostňoval žalobcu pred žalovanými je podľa žalobcu účelové, zavádzajúce a nepravdivé a predstavuje hrubú a účelové dezinterpretácie priebehu pojednávania zo dňa 10.01.2022. Žalobca a žalovaní 1/ a 2/ mali ako strany sporu rovnaké procesné práva a povinnosti, ktoré uplatňovali a plnili za rovnakých procesných podmienok, bez zvýhodnenia alebo diskriminácie niektorej zo sporových strán (II.ÚS 35/U2). V nadväznosti na uvedené poukázal žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ na uznesenie NS SR sp. zn. 4Obdo/50/2020 zo dňa 31.05.2021, kde sa uvádza, že koncentrácia konania predstavuje efektívny nástroj racionálneho a odôvodneného zrýchlenia sporového konania. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je spor zrýchliť, zefektívniť, zabrániť tomu, aby strany sporu predkladali skutkové tvrdenia alebo návrhy na vykonanie dôkazov až na pojednávaní, pretože by to predlžovalo celkový proces z dôvodu potreby odročenia pojednávania. Vychádza sa z názoru, že sudca so znalosťou konkrétnej veci vie najlepšie posúdiť adekvátnosť a včasnosť uplatnenia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany. Strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany sú uplatnené včas aj vtedy, ak ich strana

predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela, ani ich nemohla predvídať, a ktoré vyšli najavo až po tom, ako mala strana povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy. V danom prípade sa nejednalo o uvedenú situáciu, nakoľko žalobca nad rámec dôkazov, ktoré predložil v prílohe žaloby a nad rámec tých, ktoré navrhol vykonať už v žalobe a na pojednávaní konanom dňa 10.01.2022, nenavrhol vykonať žiadne nové dôkazy. Ak teda strana nepredložila prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas, súd nemusel na ne prihliadnúť, pričom Civilný sporový poriadok demonštratívny výpočetom uvádza, že môže ísť napríklad o situáciu, ak by prihliadnutie na tieto prostriedky procesnej obrany vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu. Ide napríklad o situáciu, keď by strana podala návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedka až v rámci záverečnej reči (§ 182 CSP), pričom tento dôkaz mohla navrhnúť vykonať už skôr, napríklad vo vyjadrení podľa § 167 CSP. O včasnom uplatnení prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany by sa dalo uvažovať vtedy, ak ich strana sporu predložila ako reakciu na skutočnosti, o ktorých nevedela, ani ich nemohla predvídať, a ktoré vyšli najavo až po tom, ako mala strana sporu povinnosť označiť a predložiť skutočnosti a dôkazy. V danom prípade však takáto situácia nenastala. Neexistuje ani žiaden rozpor medzi výrokom a odôvodnením odvolaním napadnutého rozsudku. Je totiž fakt, že žalovaní 1/ a 2/ v konaní nepredložili jediný dôkaz, ktorý by preukazoval nejakú skutočnosť, ktorá by spochybňovala dôvodnosť podanej žaloby žalobcu, práve naopak žalovaní 1/ a 2/ vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 10.01.2022 potvrdili rozhodujúce skutočnosti, vo vzťahu ku ktorým mal žalobca povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť. Súd prvej inštancie sa riadne a vyčerpávajúcim spôsobom venoval každej podstatnej námietke žalovaných 1/ a 2/ a v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP svoje rozhodnutie odôvodnil, pričom vo svojom rozhodnutí správne poukázal aj na relevantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR.

5. Pokiaľ ide o odvolanie žalovaného 2/, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ rovnako ako vo vzťahu k odvolaniu žalovaného 1/ uviedol, že tvrdenia a skutočnosti uvádzané žalovaným 2/ v odvolaní zo dňa 01.03.2022 sú v celom rozsahu účelové, zavádzajúce a nepravdivé a ani vo svojom súhrne nemôžu zakladať dôvodnosť a existenciu odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným 2/ v odvolaní, ktorými odvolacími dôvodmi žalovaný 2/ odôvodňuje podané odvolanie. Nad rámec uvedeného žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ uviedol, že odvolanie žalovaného 2/ považuje za oneskorene podané, pretože „z údajov a dokumentov, ktoré sú založené v elektronickom spise ako aj zo samotných tvrdení žalovaného 2/, uvedených v odvolaní je zrejme, že rozsudok bol žalovanému 2/ doručený dňa 11. 02. 2022 a že 15-dňová lehota na podanie odvolania uplynula žalovanému 2/ dňa 28. 02. 2022. „Ak potom bolo odvolanie podľa prezenčnej pečiatky Okresného súdu Rimavská Sobota, ktorá je na ňom obsiahnutá, podané žalovaným 2/ osobne do podateľne okresného súdu dňa 01. 03. 2022, je zrejme, že bolo podané po uplynutí zákonom stanovenej lehoty“.

5.1 Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ zaujal zároveň stanovisko k odvolacej námietke žalovaného 2/ súvisiacej s tvrdením žalovaného 2/ o neovládaní slovenského jazyka (resp. o nedostatočnom ovládaní slovenského jazyka), ktorú označil za nedôvodnú, pričom uviedol, že takéto tvrdenie žalovaného 2/ je účelovo zavádzajúce a nepravdivé a je tomu tak podľa žalobcu z toho dôvodu, že žalovaný 2/ je občanom Slovenskej republiky, jeho materinským jazykom je slovenčina, pričom jeho totožnosť bola zistená zo slovenského občianskeho preukazu. Na otázky súdu prvej inštancie a právneho zástupcu žalobcu, odpovedal žalovaný 2/ vecne a bez akýchkoľvek problémov v slovenskom jazyku, pričom celkom zrejme rozumie slovenskému jazyku slovom i písmom. Zároveň odporuje podľa žalobcu akejkoľvek logike, aby žalovaný 2/ na jednej strane tvrdil, že nerozumie slovenskému jazyku a na strane druhej, aby na súd zaslal päť stranové, strojovo písané odvolanie v slovenskom jazyku. Pokiaľ ide o námietku žalovaného 2/ týkajúcu sa neprerušenía konania súdom prvej inštancie, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ uviedol, že v priebehu súdneho konania a ani v rámci pokusu o mimosúdne vyriešenie sporu, ktoré predchádzalo otvoreniu pojednávania konaného na súde prvej inštancie dňa 10.01.2022, sa žalovaný 2/ nevyjadril v tom zmysle, že podal žalobu o obnovu dedičského konania sp. zn. 3D/90/2020, o ktorej by malo byť vedené konanie; žalovaný 2/ tiež nepodal relevantný návrh na prerušenie tohto konania. Zároveň vedenie konania o žalobe na obnovu dedičského konania nemá podľa žalobcu žiadny vplyv na konanie o odporovateľnosť právneho úkonu a ani sa v ňom nerieši otázka predbežná, vzhľadom na právoplatne skončené dedičské konanie. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalovaného 2/, týkajúcu sa nedostatočného zistenia skutkového stavu, žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ uviedol, že v sporovom konaní vyznačujúcom sa zásadou kontradiktórnosti, súd zisťuje skutkový stav z prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany uplatnených stranami sporu včas (t. j. pri zohľadnení sudcovskej a zákonnej koncentrácie konania) a na základe takto

zisteného skutkového stavu je súd povinný rozhodnúť podľa sily dôkazov predložených stranami sporu. V uvedenej súvislosti žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/43/2018 zo dňa 26. februára 2019, podľa ktorého sú strany sporu povinné rešpektovať pokyny súdu smerujúce k prejednaniu sporu, pričom zákon umožňuje súdu určiť stranám sporu záväznú lehotu na predloženie vyjadrení obsahujúcich skutkové tvrdenia, prípadne na predloženie návrhov na vykonanie dôkazov s tým, že v prípade nedodržania uvedenej lehoty, súd nemusí na neskôr predložené tvrdenia alebo návrhy strán sporu prihliadať, čo predstavuje procesnú preklúziu práva. Účelom sudcovskej koncentrácie konania bude zabezpečiť rýchlosť a hospodárnosť konania a zamedziť špekulatívnemu postupu strán (napr. v podobe oneskorene predkladaných vyjadrení obsahujúcich nové skutkové tvrdenia alebo nové návrhy na vykonanie dokazovania, ktoré bolo možné predložiť v skoršom štádiu konania), smerujúce k zbytočnému predlžovaniu konania. V závere vyjadrenia k odvolaniu žalovaného 2/ žalobca uviedol, že „v ostatnom“ sa pridrižava svojich doterajších prednesov a vyjadrení a navrhuje, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 9C/39/2020 zo dňa 10.01.2022 v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v rozsahu 100 %.

6. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že v plnom rozsahu zotrúva na svojich tvrdeniach, ktoré obsahuje jeho odvolanie. Vyjadrenie žalobcu k odvolaniu je podľa žalovaného 1/ účelové, pretože on a aj jeho bratranec (žalovaný 2/) na pojednávaní navrhli, aby súd vypočul aj jeho otca E. E., „kvôli ktorému toto konanie vlastne je“, čo by malo byť podľa žalovaného 1/ pravdepodobne zachytené v zápisnici z pojednávania. Zároveň žalovaný 1/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že žalovaný 2/ súdu prvej inštancie oznámil, že na Okresnom súde Rimavská Sobota podal žalobu o obnovu dedičského konania sp. zn. 3D/90/2022, preto súd prvej inštancie nemal v tomto konaní podľa jeho názoru, kým sa neskončí konanie o žalobe na obnovu konania, pokračovať. Opätovne uviedol, že nemá právnické vzdelanie a ako študent vysokej školy v zahraničí nemá peniaze na advokáta, ktorý by ho v tomto spore zastupoval. Zopakoval, že nemá odkiaľ vedieť o podnikateľských aktivitách svojho otca, o tom či má jeho otec nejakých veriteľov alebo dlžníkov, ani o tom, prečo jeho otec nededil v dedičskom konaní sp. zn. 3D/90/2020, Dnot 29/2020 vedenom po jeho starej mame, prostredníctvom notárky JUDr. Janky Antalovej, poverenej Okresným súdom Rimavská Sobota. Navrhol, aby odvolací súd v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. a), b), c) CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a aby vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu uviedol, že sa domnieva, že lehotu na podanie odvolania dodržal, a preto žiada, aby odvolací súd na jeho odvolanie prihliadal. Je slovenským občanom, avšak slovenský jazyk používa zriedka, pričom ho podľa svojho vyjadrenia neovláda na takej úrovni, aby sa vedel vyjadrovať a rozumieť „súdnym slovenským slovám“ (právnickej terminológii v slovenskom jazyku), čo uviedol aj na pojednávaní. Rovnako ako žalovaný 1/ aj žalovaný 2/ uviedol, že z finančných dôvodov si nemôže dovoliť dať sa zastupovať právnym zástupcom a vyjadrenie žalobcu k odvolaniu označil za účelové.

8. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), prejednal odvolanie žalovaného 1/ a odvolanie žalovaného 2/ v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379 a ust. § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a odvolaním žalovaného 1/ a žalovaného 2/ napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalovanému 1/ podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správny potvrdil; vo vzťahu k žalovanému 2/, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že voči žalovanému 2/ žalobu zamietol.

9. Podľa ust. § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony podľa odsekov 2 až 5, ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, sú voči nemu právne neúčinné. Toto právo má veriteľ aj vtedy, ak je nárok proti dlžníkovi z jeho odporovateľného právneho úkonu už vymáhateľný alebo ak už bol uspokojený.

10. Podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, odporovať možno právnemu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnemu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

11. Podľa § 42a ods. 3 Občianskeho zákonníka, odporovať možno tiež právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a a) osobou jemu blízkou (§ 116 a 117) alebo ktorý dlžník urobil v uvedenom čase v prospech osôb uvedených v písmene a); to však neplatí, ak druhá strana preukáže, že nemohla ani pri náležitej starostlivosti poznať úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa.

12. Podľa § 42b ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, právo odporovať právnym úkonom môže uplatniť veriteľ žalobou. Právo odporovať právnomu úkonu sa uplatňuje proti tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech.

13. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

14. Vo vzťahu k argumentácii žalobcu uvedenej vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/, že žalovaný 2/ podal odvolanie po uplynutí zákonom stanovenej 15-dňovej lehoty na podanie odvolania (§ 362 ods. 1 CSP), ktorá mala žalovanému 2/ uplynúť dňa 28. 02. 2022, odvolací súd uvádza, že žalovaný 2/ podal odvolanie včas, a to z nasledovných dôvodov: rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanému 2/ podľa potvrdenia o doručení, doručený dňa 11. 02. 2022 a odvolanie bolo žalovaným 2/ podané na pošte na prepravu podľa poštovej pečiatky dňa 25. 02. 2022. Žalovaný 2/ teda odvolanie nepodal osobne do podateľne Okresného súdu Rimavská Sobota po uplynutí v ust. § 362 ods. 1 CSP zákonom stanovenej lehoty na podanie odvolania dňa 01. 03. 2022 (kedy bolo odvolanie žalovaného 2/ do podateľne Okresného súdu Rimavská Sobota doručené), tak ako žalobca nesprávne uvádza vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/, preto odvolací súd odvolanie žalovaného 2/ podľa ust. § 386 písm. a) CSP neodmietol, ale ako včas podané ho prejednal.

15. Po prejednaní odvolania žalovaného 1/ a žalovaného 2/ (ďalej aj „žalovaní“) odvolací súd uvádza, že sa nemožno stotožniť s odvolacou argumentáciou žalovaných, že rozsudok súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnený, nepreskúmateľný a arbitrárny a že nespĺňa požiadavky na riadne a zrozumiteľné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, vyplývajúce z judikatúry najvyšších súdnych autorít – Najvyššieho súdu SR, Ústavného súdu SR a ESLP. V uvedenej súvislosti poukazuje odvolací súd na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 225/2012 zo dňa 10. 01. 2013, kde Najvyšší súd SR uvádza: „Kritériom pre posúdenie preskúmateľnosti rozhodnutia je splnenie náležitosti odôvodnenia ustanovených zákonom.“ Z uvedeného je zrejmé, že ak súdne rozhodnutie spĺňa náležitosti vyžadované ust. § 220 CSP, tak ho nemožno hodnotiť ako nepreskúmateľné. V danom prípade súd prvej inštancie postupujúc v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti, vysvetlil akými úvahami sa riadil, ako si strany sporu splnili povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť, z akých dôkazov vychádzal a ako vyhodnotil vykonané dôkazy, preto jeho rozhodnutie nemožno považovať za nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a arbitrárne.

16. Žalovaní vo svojich odvolaniach ďalej namietali, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie (ktorý nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie podľa tvrdenia žalovaných spočíval v tom, že súd prvej inštancie nepoučil žalovaných o ich procesných právach a povinnostiach, najmä ich nepoučil o tom, že majú právo zvoliť si advokáta na zastupovanie v konaní, pričom nebral na zreteľ ani žalovaným 2/ uvádzanú nedostatočnú znalosť slovenského jazyka), došlo k porušeniu ich práva na spravodlivé súdne konanie (odvolací dôvod uplatnený žalovanými v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP). Vo vzťahu k uvedenej odvolacej námietke žalovaných odvolací súd uvádza, že táto odvolacia námietka žalovaných nie je opodstatnená, pretože z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie si splnil voči žalovaným poučovaciu povinnosť, keď spolu so žalobou a výzvou na vyjadrenie k žalobe doručil žalovaným poučenie o ich procesných právach a povinnostiach. Navyše žalovaní, tak ako to vyplýva z ich vyjadrení k vyjadreniu žalobcu, neudelili plnomocenstvo na ich zastupovanie v tomto konaní žiadnemu z radov advokátov z toho dôvodu, že na tento účel nedisponovali peňažnými prostriedkami, teda nie preto, že by neboli o takejto možnosti súdom prvej inštancie poučení. Pre úplnosť k vyššie uvedenému tvrdeniu žalovaných odvolací súd uvádza, že ani argumentácia žalovaných o nedostatku finančných prostriedkov na zastupovania advokátom v konaní pred súdom prvej inštancie nie je presvedčivá, pretože práve na takéto prípady je zriadené Centrum právnej pomoci, ktoré poskytuje

pri splnení zákonom stanovených podmienok súvisiacich s prípadnou nepriaznivou sociálnou situáciou žiadateľov o bezplatnú právnu pomoc, právnu pomoc bezplatne, o čom boli žalovaní súdom prvej inštancie v poučení pripojenom k žalobe a k výzve na vyjadrenie k žalobe, tiež poučení. Pokiaľ ide o žalovanými tvrdené procesné pochybenie súdu prvej inštancie, spočívajúce v neprerušení konania, potom čo žalovaný 2/ oznámil súdu prvej inštancie, že podal žalobu o obnovu dedičského konania, ktoré bolo vedené na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 3D/90/2020, odvolací súd uvádza, že žalovaný 2/ na jednej strane v odvolaní argumentuje tým, že „ak dohoda dedičov neodporuje zákonu, súd ju schváli, teda ak dohodu dedičov v dedičskom konaní po poručiteľke G. E. súd prostredníctvom notárky JUDr. Janky Antalovej schválil, tak je pre toto konanie daná prekážka veci už rozhodnutej“, ktorá skutočnosť by mala byť podľa názoru žalovaného 2/ dôvodom na zastavenie tohto konania, na strane druhej žalovaný 2/ súdu prvej inštancie v odvolaní vytýka, že nezobral na zreteľ skutočnosť, že žalovaný 2/ podal žalobu na obnovu dedičského konania sp. zn. 3D/90/2020, toto konanie neprerušil a ďalej v ňom pokračoval. Z uvedeného je zrejmé, že odvolacia argumentácia žalovaného 2/, v rámci ktorej sa žalovaný 2/ na jednej strane domáha zastavenia konania pre prekážku právoplatného uznesenia, vydaného v dedičskom konaní a na strane druhej toto uznesenie mieni spochybníť žalobou na obnovu konania a súdu prvej inštancie v súvislosti s uvedeným vytýka, že konanie neprerušil, je v uvedenej časti jeho odvolania nekozistentná a rozporuplná, preto ju nemožno považovať za relevantnú a dôvodnú. Navyše, predmetom tohto konania nie je, tak ako je vyššie uvedené, určenie neúčinnosti dohody dedičov, ale právneho úkonu dlžníka žalobcu, ktorým je odmietnutie dedičstva, čo je podstatný rozdiel, a to najmä a predovšetkým z hľadiska možnej odporovateľnosti. Pre úplnosť odvolací súd ešte k žalovanými vytýkaným procesným pochybeniam súdu prvej inštancie uvádza, že z odvolania a z písomného vyjadrenia žalovaného 2/ k vyjadreniu žalobcu nevyplýva, že by mal žalovaný 2/ akýkoľvek problém porozumieť písomnostiam a vyjadrovať sa v slovenskom jazyku, navyše, a to je z hľadiska uvedenej odvolacej námietky podstatné, z obsahu spisu ani z obsahu zápisnice o pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 10. 01. 2022 nevyplýva, že by žalovaný 2/ počas konania pred súdom prvej inštancie žiadal súd prvej inštancie o pribratie tlmočníka (ust. § 155 ods. 1 CSP), preto sa nemožno stotožniť s odvolacou argumentáciou žalovaného 2/, že žalovanému 2/ bolo v uvedenej súvislosti v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP postupom súdu prvej inštancie odopreté právo na spravodlivý proces.

17. Rovnako neobstojí ani odvolacia argumentácia žalovaných pokiaľ ide o nedostatočné zistenie skutkového stavu a s tým spojené nevykonané dokazovanie výsluchom otca žalovaného 1/, dlžníka žalobcu, ktoré žalovaní navrhli podľa svojho tvrdenia vykonať na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 10. 01. 2022, pretože z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 10. 01. 2022 takýto návrh žalovaných na vykonanie dokazovania nevyplýva, b) v zmysle ust. § 185 ods. 1 CSP, „súd rozhodne, ktorý z navrhovaných dôkazov vykoná“, čo znamená, že ak by aj žalovaní na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 10. 01. 2022 navrhli vykonať dokazovanie výsluchom E. E., bolo plne v kompetencii súdu prvej inštancie, aby v súlade s citovaným ust. § 185 ods. 1 CSP na základe úvahy o tom, či by takýto dôkaz považoval za spôsobilý presvedčivo objasniť rozhodujúce skutkové okolnosti rozhodol, takýto dôkaz vykonať alebo nie; odvolacia námietka žalovaných, uplatnenú žalovanými v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. e) a f) CSP, z uvedeného dôvodu tiež nemožno považovať za opodstatnenú.

18. Na rozdiel od vyššie uvedených odvolacích námietok žalovaných, považoval odvolací súd za opodstatnenú odvolaciu námietku týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia (odvolací dôvod uplatnený v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP), avšak len vo vzťahu k žalovanému 2/, a to z nasledovných dôvodov: Z citovaného ust. § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že veriteľ (v tomto prípade žalobca) sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkove právne úkony (v tomto prípade právny úkon odmietnutie dedičstva po poručiteľke G. E.), ak ukracujú uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky (v danom prípade priznanej žalobcovi právoplatným a vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 3Cb/59/2014 zo dňa 05. 01. 2015), sú voči nemu právne neúčinné. Z citovaného ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka okrem iného vyplýva, že odporovať možno tiež právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v prospech blízkej osoby (§ 116 a § 117), s výnimkou prípadov, keď táto blízka osoba úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa ani pri náležitej starostlivosti nemohla poznať. Odmietnutie dedičstva ako také (pokiaľ nejde o dedičstvo zaťažené dlhmi poručiteľa, čo nie je tento prípad) možno považovať za právny úkon urobený v prospech blízkej osoby, čo znamená, že uvedená podmienka vyplývajúca z cit. ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka je v danom prípade splnená. V prípade žalovaného 2/, na rozdiel od žalovaného 1/ však nie je splnená

ďalšia kumulatívna podmienka vyžadovaná ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to že sa vo vzťahu k dlžníkovi žalobcu jedná o blízku osobu. Podľa ust. § 116 Občianskeho zákonníka možno za blízke osoby považovať iba príbuzných v priamom rade, súrodencov a manžela, iné osoby v pomere rodinnom a obdobnom, len v tom prípade, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá pociťovala ako vlastnú. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že sa nestotožňuje so spôsobom interpretácie ust. § 116 Občianskeho zákonníka súdom prvej inštancie pokiaľ ide o žalovaného 2/, pretože aj keď úmrtie mamy (dlžník žalobcu) a starej mamy (žalovaný 2/) možno nesporne považovať za veľkú citovú ujmu, ktorú dlžník žalobcu a žalovaný 2/ bez akýchkoľvek pochybností v rovnakej miere považovali za veľkú citovú ujmu, nejedná sa pri posúdení vzťahu dlžníka žalobcu a žalovaného 2/ ako blízkych osôb o interpretáciu súladnú so zmyslom a účelom ust. § 42a v spojení s ust. § 116 Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na uvedené odvolací súd uvádza, že v zmysle ustálenej súdnej praxe pod nesprávnym právnym posúdením sa rozumie „subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval“ (rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009). V danom prípade súd prvej inštancie síce vo vzťahu k predmetu konania, ktorým je neúčinnosť (odporovateľnosť) právneho úkonu dlžníka žalobcu, ktorým je odmietnutie dedičstva (nie ako nesprávne v záhlaví odvolaním napadnutého rozsudku v rozpore so správne naformulovaným výrokom a odôvodnením rozsudku, uviedol súd prvej inštancie ako predmet konania „určenie neúčinnosti dohody dedičov“) použil správne ustanovenie zákona - § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 116 Občianskeho zákonníka, nesprávne ho však pokiaľ ide o ust. § 116 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k žalovanému 2/, interpretoval. Na základe uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, tak ako je vyššie uvedené, vo vzťahu k žalovanému 2/ podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že vo vzťahu k žalovanému 2/ žalobu zamietal. Pokiaľ ide o žalovaného 1/, odvolací súd vo vzťahu k žalovanému 1/ rozsudok súdu prvej inštancie, tak ako je vyššie uvedené, podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil, pričom sa v celom rozsahu pokiaľ ide o žalovaného 1/ stotožnil v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP s odôvodnením odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, nakoľko žalovaný 1/ ako osoba blízka (príbuzný v priamom rade) dlžníka žalobcu, právne relevantným spôsobom neunesol dôkazné bremeno na preukázanie svojho tvrdenia, že ani pri náležitej starostlivosti nemohol poznať, že dlžník žalobcu (otec žalovaného 1/) urobil právny úkon odmietnutia dedičstva v dedičskom konaní po poručiteľke G. E. s úmyslom ukrátiť svojho veriteľa (žalobcu), pričom samotný fakt, že žalovaný 1/ študuje v zahraničí, ktorú skutočnosť preukázal žalovaný 1/ predložením prekladu potvrdenia o zápise, vyhotoveného dňa 01. 03. 2022 (po doručení písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu prvej inštancie žalovanému 1/), nestačí na vyvrátenie uvedenej vyvrátenej domnienky, zakotvenej v ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka, navyše predmetná pohľadávka žalobcu bola žalobcovi priznaná rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 3Cb/59/2014 zo dňa 05. 01. 2015, právoplatným dňa 03. 03. 2015, t. j. v čase, keď žalovaný 1/ ešte v zahraničí neštudoval.

19. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a ust. § 262 ods. 2 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku; žalovanému 2/, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný žiadne trovy prvoinštančného konania nevznikli, preto mu odvolací súd ich náhradu nepriznal.

20. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,
b) kto ho robí,
c) ktorej veci sa týka,
d) čo sa ním sleduje a
e) podpis.
(§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.